

Vereniging van Leidingeigenaren in Nederland

VELIN-BUREAU

AANGETEKENDE

College van Burgemeester en wethouders
Gemeente Tilburg
Postbus 90155
5000 LH TILBURG

Reitseplein 1
Postbus 4076
5004 JB TILBURG

Tel: 013-5944767

info@velin.nl

www.velin.nl

Kenmerk : VELIN.bri. 45V2NHWRS6K6-1123419334-125
Betreft : Voornemen gemeente Tilburg om het beleid met betrekking tot
ondergrondse infrastructuur in de openbare ruimte te wijzigen
Datum : 25-3-2022

Geacht College,

I. Algemeen

1. Bij brieven van 27 januari 2022 hebt u diverse netbeheerders binnen uw gemeentegrenzen in kennis gesteld van het feit dat uw gemeente voornemens is om haar beleid met betrekking tot ondergrondse infrastructuur (kabels en leidingen) in de openbare ruimte te wijzigen. Onderdeel van die beleidswijziging zou moeten zijn het vaststellen van een zogenoemde Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI) 2021 met een bijbehorende beleidsregel Nadeelcompensatieregeling Kabels en Leidingen 2021. Dit nieuwe publiekrechtelijke kader zou dan exclusief de rechtsverhouding tussen uw gemeente en de netbeheerders moeten gaan bepalen.
2. In de voormelde brieven stelt u netbeheerders (onder meer) in de gelegenheid om binnen twee maanden – dus: uiterlijk op 27 maart 2022 – hun visie op de twee conceptregelingen schriftelijk aan u kenbaar te maken.
3. Enkele van deze netbeheerders zijn lid van de Vereniging van Leidingeigenaren in Nederland (VELIN), en hebben zich tot deze Vereniging gewend met het verzoek om mede namens hen met uw gemeente in contact te treden over de voorgenomen regelingen. De onderhavige brief is daartoe een eerste aanzet.

II. Achtergrond

4. De VELIN is zich vanzelfsprekend terdege bewust van het feit dat het beleidsvoornemen van uw gemeente niet op zichzelf staat, maar past binnen een patroon dat al enkele jaren geleden is ingezet, en waarbinnen gemeentelijke overheden bestaande, vaak oude privaat- en/of publiekrechtelijke rechtsverhoudingen met netbeheerders (trachten te) vervangen door een (vanuit gemeentelijk perspectief gezien) uniform systeem, bestaande uit een 'kabel- en leidingverordening' en een nadeelcompensatieregeling.

5. De VELIN is ook ermee bekend dat juridisch verzet tegen deze verandering in regime in de meeste gevallen zonder succes is gebleken.
6. De VELIN wil desalniettemin aandacht vragen voor een tweetal aspecten betreffende dit patroon van verandering, waarop uw gemeente nu kennelijk ook wil voortborduren.
7. In de eerste plaats signaleert de VELIN dat de beoogde uniformeringen op gemeentelijk niveau voor de netbeheerders – wier leidingtracés zich doorgaans uitstrekken over (vele) gemeentegrenzen – juist leidt tot een vertroebeling, omdat in de praktijk blijkt dat de nodige verschillen bestaan tussen de diverse gemeentelijke verordeningen en regelingen. Voor een adequaat beheer van leidingen is enige uniformiteit ook voor de netbeheerders een groot goed.
8. In de tweede plaats constateert de VELIN dat in diverse gemeentelijke verordeningen en regelingen de (juridische) positie van de netbeheerders onvoldoende genuanceerd wordt benaderd.
9. Dat klemt in het bijzonder daar waar het betreft de aanspraken op vergoeding in geval van een door de gemeente gewenste verlegging. De nieuwe publiekrechtelijke regels bieden in vrijwel alle gevallen een verslechtering ten opzichte van het bestaande systeem, en kennen een zodanige systematiek dat bij een verlegging van een leiding van enige leeftijd (en dat is vaak het merendeel van de leidingen) de facto geen aanspraak meer bestaat op enige vergoeding, hoewel de kosten van een verlegging uiteraard aanzienlijk (kunnen) zijn.
10. Een systeem waarbinnen (in dit geval) een gemeente betrekkelijk eenvoudig een verlegging kan afdwingen op kosten van een netbeheerder bergt bovendien het reële risico in zich dat uiteindelijk niet wordt gekozen voor de oplossing die vanuit maatschappelijk oogpunt – en vanuit de maatschappelijke kosten bezien – het meest gewenst is. Het systeem ontbeert een voldoende financiële prikkel voor beide betrokken partijen – de gemeente en de netbeheerder – om in goed overleg te bezien wat een optimale oplossing is.
11. De combinatie van de wensen om zowel te komen tot een ook voor netbeheerders zo veel mogelijk uniforme regeling als in zo'n regeling meer evenwicht te brengen tussen de posities en belangen van gemeenten en netbeheerders heeft ertoe geleid dat in de voorbije jaren binnen het zogenoemde Gemeentelijke Platform Kabels & Leidingen (GPKL) door gemeenten en netbeheerders samen is gewerkt aan een concept model Nadeelcompensatieregeling 2021. Dat concept (te raadplegen via de website van het GPKL) heeft tot eind februari 2021 voor reactie ter inzage gelegen en zal – met inachtneming van die reacties – naar verwachting in de loop van dit jaar worden gefinaliseerd.

III. Reactie op voorgenomen regelingen

12. Het heeft de voorkeur van de VELIN – en haar leden – als gemeenten (en zo ook de uwe) bij de verdere vormgeving van hun regelingen rond het (ver)leggen van kabels en leidingen aansluiting zoeken bij de (model) Nadeelcompensatieregeling 2021 van het GPKL. De voornaamste aanbeveling die de VELIN dus doet in de onderhavige consultatieronde is dan ook dat uw gemeente bij de vormgeving de nieuwe gemeentelijke Nadeelcompensatieregeling Kabels en Leidingen 2021 aansluiting zoekt bij voormeld model. Uiteraard zal dat ook enige aanpassing vergen in de voorgenomen AVOI.

13. Gelet op het voorgaande wellicht ten overvloede wil de VELIN – zonder naar volledigheid te streven - nog een aantal kanttekeningen plaatsen bij uw voorgenomen regelgeving.
14. De mogelijkheid van een intrekking of wijziging van een vergunning – die dikwijls zal nopen tot een verlegging van leidingen – is kennelijk voorzien in art. 8 AVOI.
15. Art. 8 lid 1 sub g voorziet in een intrekkingmogelijkheid als zulks ‘redelijkerwijs noodzakelijk’ is ‘vanwege de uitvoering van werkzaamheden door of in opdracht van de gemeente’. Deze bepaling – die niet nader wordt toegelicht - lijkt ruimte te bieden om ook tot intrekking over te gaan in geval ter plaatse van een leiding (voornamelijk) private commerciële activiteiten zullen worden ontplooid, bijvoorbeeld een woningbouwontwikkeling, waarbij de gemeente (enkel) de benodigde grond bouwrijp oplevert aan een projectontwikkelaar.
16. De VELIN zou menen dat (in elk geval) in een dergelijk geval aanleiding bestaat om de kosten van verlegging van een leiding als onderdeel van de exploitatiekosten voor rekening van de desbetreffende projectontwikkelaar te brengen. De VELIN signaleert evenwel dat de Nadeelcompensatieverordening (anders dan het model van het GPKL) daarin niet voorziet.
17. Art. 8 lid 1 sub h ziet op een intrekking in een situatie van voorgenomen verkoop van gemeentegrond aan derden.
18. Als die verlegging tot doel heeft het faciliteren van ontwikkelingen zoals hiervoor bedoeld (dus: de realisatie van een ‘commercieel plan’), zou de VELIN menen dat er geen goede grond bestaat om de verlegkosten door de netbeheerder te laten dragen. De verlegkosten zijn dan gewoon kosten die zijn verbonden aan het commerciële project, en zouden moeten – en kunnen - worden gedragen door de ontwikkelaar/initiatiefnemer van dat project.
19. Als de verlegging ertoe dient te borgen dat de gemeente de beste prijs voor de grond in kwestie ontvangt, dan zal in de meeste gevallen de vanuit maatschappelijk oogpunt meest wenselijke uitkomst zijn dat de gemeente voorafgaand aan de verkoop ten gunste van de leidingeigenaar een zakelijk recht vestigt en de netbeheerder bij die gelegenheid aan de gemeente vergoedt de mindere verkoopwaarde ten gevolge van de vestiging van dat zakelijk recht. De kosten van een verlegging zullen immers in de meeste gevallen aanzienlijk hoger uitvallen dan de ‘minderwaarde’ die de grond in kwestie ondervindt van de aanwezigheid van een leiding in die grond.
20. Paragraaf 2 van de Nadeelcompensatieregeling bevat de voorgenomen vergoedingsregels. De VELIN constateert dat die regels aanmerkelijk minder genuanceerd zijn dan de regels die zijn voorzien in de het model van het GPKL. Zo hecht de regeling kennelijk geen belang aan de (toch bepaald relevante) vragen (i) of een leiding moet worden verlegd voor een publieke of voor een private ontwikkeling, (ii) of sprake is van een kruisende leiding of langleiding en (of) de leiding ter plaatse (mede) aanwezig is op basis van een eigendomsrecht, een zakelijk recht of een gedoogplicht. Door al die relevante aspecten te veronachtzamen, doet de Nadeelcompensatieregeling onvoldoende recht aan de gerechtvaardigde belangen en bijzondere positie van de netbeheerders.

IV. Afronding

21. Zoals al aan het begin van deze brief is opgemerkt, zou de VELIN graag met u in nader overleg treden over de mogelijkheid om uw voorgenomen regelingen aldus aan te passen dat uiteindelijk wordt gekomen tot een nieuw systeem dat niet alleen rekening houdt met de belangen van de gemeente, maar ook met de redelijke en gerechtvaardigde belangen van de netbeheerders.

Uw reactie zie ik met belangstelling tegemoet.

Met de meeste hoogachting,

Ing. K. Winters,
Directeur.